

LIBRIS | **JULES VERNE**
books

TINUTUL BLĂNURILOR

VOL 1

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul I. O serată la fortul Reliance.

În seara aceea – 17 martie 1859 – căpitanul Craventy dădea o serbare la fortul Reliance. Cuvântul „serbare” nu trebuie să dea impresia că era vorba de o petrecere grandioasă, de un bal la Curte, de un „raout”, cum spun englezii unei reuniuni mondene, zgomotoase, sau de o festivitate cu mare orchestră. Recepția căpitanului Craventy era mult mai modestă, deși căpitanul făcuse totul pentru a-i da cât mai multă strălucire.

Într-adevăr, sub supravegherea caporalului Joliffe, marea sală de la parter fusese transformată. Se mai vedeau încă pereții de lemn, întocmiți din trunchiuri de copac aproape necio-plite, așezate orizontal, dar patru steaguri englezești, puse în cele patru colțuri ale încăperii, și niște panoplii, împrumutate de la arsenalul fortului, le ascundeau goliciunea. Dacă grinzi-le lungi ale tavanului, zgrunțuroase și negre de fum, se sprijineau pe contraforturi lucrate grosolan, în schimb două lămpi cu abajururi de tablă atârnavă ca niște adevărate lustre de lanțurile lor și răspândeau suficientă lumină în atmosfera încetșată a sălii. Ferestrele erau înguste; câteva din ele se asemuiau chiar cu ferestruicile unei cetăți; geamurile, acoperite de chiciură groasă, opreau privirile curioase să vadă ce se petrece înăuntru, iar două sau trei fâșii de pânză roșie, în chip de draperii, potrivite cu gust pe lângă rame, stârneau admirația invitaților. Cât despre podeaua, alcătuită din dulapi gri bine îmbinați, caporalul Joliffe o măturase cu grijă pentru această serată. Nici un fotoliu, nici o canapea, nici un scaun sau alt

fel de mobilă modernă nu împiedicau oaspeții să se miște în voie. Bănci de lemn pe jumătate îngropate în perete, cuburi masive cioplite din topor și două mese cu picioare groase formau tot mobilierul sălii, dar peretele despărțitor, a cărui ușă îngustă, cu un singur canat, dădea în camera învecinată, era împodobit pitoresc și cu fast. Agățate de grinzi, una mai frumoasă ca alta, erau rânduite blănuri scumpe care n-ar fi putut fi văzute nici în cele mai luxoase vitrine din Regent-Street sau de pe Newski Prospect. S-ar fi zis că toată fauna ținuturilor arctice a trimis câte un exemplar din cele mai admirabile blănuri ale sale, pentru a fi reprezentat în acest decor. Privirile nu știau la care din ele să se oprească mai întâi: la cele de lup, de urs cenușiu, de urs polar, de lutră, volverenă, vizon, castor, ondatra, de hermină sau de vulpe argintie. Deasupra acestei expoziții se desfășura o deviză ale cărei litere fuseseră decupate artistic, din carton colorat – deviza cunoscutei Companii a Golfului Hudson:

PROPELLE CUTEM¹

– Într-adevăr, caporale Joliffe, zise căpitanul Craventy, te-ai întrecut pe tine însuși!

– Cred și eu, domnule căpitan, cred și eu, răspunse caporalul. Dar să fim drepți. O parte din laudele dumneavoastră le merită doamna Joliffe, care m-a ajutat în toate.

– Este o femeie pricepută, caporale.

– Neîntrecută, domnule căpitan.

În mijlocul sălii se găsea o sobă uriașă, jumătate de cărămidă, jumătate de teracotă, al cărei burlan gros de tablă, ieșind prin acoperiș, împrăștia în văzduh șuvoaie de fum negru. Soba trăgea, duduia și se încălzise lă roșu, datorită lopeților de cărbune pe care le arunca fără încetare un soldat anume însărcinat cu această îndeletnicire. Câteodată o pală de vânt se-nvârtejea în jurul hornului. Un fum acru, împins înapoi, răbufnea atunci prin gura sobei și se răspândeau în sală; limbi de foc lingeau ușița de fontă și un nor opac învăluia lumina lămpilor și îmbâcsea grinzile plafonului. Dar acest mic

1. *Propelle cutem* – înfige cuțitul (în limba latină) – o ironie a autorului la adresa vânatului fără restricții.

neajuns nu-i prea supăra pe invitații fortului Reliance. Soba încălzea și căldura pe care o dădea nu era prea scump plătită, căci afară băntuia un ger strașnic, sporit de vântul tăios de la nord.

Într-adevăr, se auzea cum șuiera viscolul în jurul casei. Fulgii transformați în ace de gheață se izbeau țăcănind de chi-ciura geamurilor. Șuierături ascuțite pătrunzând prin ușorii ușilor și tocurile ferestrelor ajungeau la o intensitate supărătoare. Urma apoi o tăcere adâncă. Părea că natura se odihnea puțin, apoi vijelia se dezlănțuia din nou cu o putere înspăimântătoare. Se simțea cum casa se clatină pe piloți, scândurile trosneau și grinzile gemeau. Un străin, mai puțin obișnuit ca oaspeții fortului cu asemenea condiții atmosferice, s-ar fi întrebat dacă furtuna nu va dărâma această îmbinare de scânduri și bârne. Dar musafirilor căpitanului Craventy le păsa prea puțin de viscol, și nici dacă ar fi fost afară nu s-ar fi speriat mai mult decât petrelii albi, care se zbenguiau în plină vijelie.

Totuși, în ce-i privește, trebuiesc făcute unele observații. La reuniune luau parte vreo sută de persoane de ambele sexe. Două numai două femei nu făceau parte din personalul obișnuit al fortului Reliance. Acest personal se compunea din căpitanul Craventy, locotenentul Hobson, sergentul Long, caporalul Joliffe și din vreo șaiszeci de soldați sau funcționari ai Companiei. Câțiva erau însurați – printre alții, caporalul Joliffe, soț fericit al unei canadiene vioaie și agere, un anume Mac Nap, scoțian, căsătorit tot cu o scoțiană, și John Rae, care de curând luase de nevastă pe o localnică indiană. Fără deosebire de rang, ofițeri, funcționari sau soldați erau în această seară oaspeții căpitanului Craventy.

Nu toți lucrau pentru Companie. Forturile din vecinătate – și în aceste ținuturi distanța dintre vecini este de cam o sută de mile – acceptaseră și ele invitația căpitanului Craventy. Un mare număr de funcționari sau agenți veniseră de la fortul Providence sau fortul Resolution, aparținând circumscripției lacului Esclave, și chiar de la fortul Chipewan și fortul Liard, situate mult mai la sud. Era unul din rarele divertismente, o distracție neașteptată fără doar și poate, dorită cu înfrigurare

de acești singuratici, de acești exilați, pe jumătate pierduți în pustietatea ținuturilor polare.

În sfârșit, fuseseră poftiți și câțiva șefi indieni, care nu refuzaseră invitația. Acești indigeni, în permanent contact cu factoriile, furnizau în mare parte, contra diverse mărfuri, blănurile cu care făcea negoț Compania. Erau în general indieni Chippewa, oameni voinici, bine legați, îmbrăcați în haine de piele și cu mantale de blană, și care făceau o impresie deosebită. Fața lor brună-arămie semăna cu măștile pe care le poartă europenii când întruchipează personaje feerice, pentru a da „culoare locală” sărbătorilor. Pe creștet aveau mănunchiuri de pene de vultur, desfășurate ca evantaiul unei señoara și care tremurau la fiecare mișcare a capului lor acoperit cu păr negru. Acești șefi, în număr de doisprezece, nu-și aduseseră nevestele, biete „squaws”, care nu erau altceva decât niște sclave.

Iată dar cine erau oaspeții din această seară, primiți de căpitan cu toate onorurile la fortul Reliance. Nu se dansa, căci n-aveau orchestră, dar bufetul îi înlocuia cu prisosință pe muzicanții de la balurile europene. Pe masă trona o budincă enormă pe care doamna Joliffe o făcuse cu mâna ei; era un uriaș con rețezat, din făină și grăsime de ren și de bou moscat; nu avea poate ouă, lapte și lămâie după rețeta din cărțile de bucate, dar înlocuia aceste lipsuri prin proporțiile sale gigantice. Doamna Joliffe tăia mereu felii din ea și tot mai rămânea o cantitate respectabilă. Pe masă se mai găseau grămezi de sandvișuri, în care pesmeții marinărești înlocuiau feliile fine de pâine englezească; între două bucăți de pesmet, care, cu toate că era foarte tare, nu rezista la dinții indienilor Chippewa, doamna Joliffe aranjase în mod ingenios felii mici de „corn-beef”, un fel de carne de vită sărată, în locul șuncii de York în aspic, servită pe vechiul continent. Cât despre băuturi, whiskyul și ginul circulau în păhărele de coșitor, fără să mai vorbim de un puncu enorm, menit să încheie serbarea și despre care indienii vor avea ce vorbi multă vreme în wigwam-urile lor.

Câte laude nu primiră soții Joliffe în timpul acestei seri! Dar și câtă muncă și câtă amabilitate desfășuraseră! Câtă alergătură!

Cu ce plăcere se îngrijeau de servirea băuturilor! Ei nu așteptau, ci prevedeau dorințele fiecăruia. Aveai măcar timp să ceri sau să vrei ceva? După sandvișuri urmau porțiile inepuizabilei budinci! După budincă, paharele de gin sau whisky.

— Mulțumesc, nu, doamnă Joliffe.

— Ești prea amabil, domnule caporal, îți voi cere permisiunea să mai răsufliu.

— Doamnă Joliffe, vă dau cuvântul meu că nu mai pot!

— Caporale Joliffe, mă copleșiți!

— Nu, de data aceasta nu, doamnă, e imposibil! Acestea erau răspunsurile pe care le primea aproape invariabil fericita pereche. Dar caporalul și nevasta sa insistau atât de mult, încât și cei mai potrivnici sfârșeau prin a ceda. Și se mânca pe rupte, se bea pe nerăsuflete! Se vorbea cu glas tot mai tare! Soldații și slujbașii se însuflețeau. Aici se vorbea de vânătoare, dincolo de negoț. Câte planuri nu se făceau pentru sezonul viitor! Toată fauna regiunilor arctice n-ar fi fost de ajuns ca să-i mulțumească pe acești vânători întreprinzători. De pe acum, urșii, vulpile și boii moscați cădeau răpuși de gloanțele lor! Castorii, herminele, jderii, vizonii se prindeau cu mii-le în capcanele pe care le puneau. Blănurile scumpe se vor îngrămădi în magaziiile Companiei, care în acest an va realiza beneficii peste orice așteptări! Și în timp ce băuturile servite din belșug aprindeau închipuirea europenilor, indienii gravi și tăcuți, prea mândri pentru a admira, prea prudenți pentru a promite, îi lăsau pe ceilalți să pălăvrăgească, sorbind între timp cantități mari din licoarea de foc a căpitanului Craventy.

Căpitanul, fericit de această larmă veselă, bucuros de plăcerea făcută sărmanilor oameni, aruncați – cum s-ar spune – departe de ținuturile locuite ale lumii, se plimba încântat în mijlocul invitaților săi, răspunzând invariabil la toate întrebările care se refereau la serbare:

— Întrebați-l pe Joliffe, întrebați-l pe Joliffe!

Și ei se adresau lui Joliffe, care avea totdeauna câte un răspuns amabil pentru fiecare.

Printre cei ce se îngrijeau de paza și de serviciul fortului Reliance trebuie pomeniți câțiva, deoarece ei vor deveni

obiectul unor întâmplări îngrozitoare pe care nici o minte omenească nu putea să le prevadă. Vom menționa între alții pe locotenentul Jasper Hobson, sergentul Long, soții Joliffe și pe cele două străine cărora căpitanul le făcea onorurile seratei.

Locotenentul Jasper Hobson era un om de vreo patruzeci de ani. Scund și subțirel, dacă nu era prea robust, în schimb energia sa morală îl făcea să învingă toate piedicile și să întâmpine senin orice greutate. Era un „copil al Companiei”. Tatăl său, maiorul Hobson, un irlandez din Dublin, mort în urmă cu câțiva ani, locuise multă vreme împreună cu doamna Hobson în fortul Assimboine. Acolo se născuse Jasper Hobson. Acolo, la poalele Munților Stâncoși, își petrecuse copilăria și tinerețea, în mijlocul naturii. Crescut cu severitate de maiorul Hobson, prin curajul și sângele său rece, ajunsese un adevărat „bărbat” la vârsta când alții mai sunt încă niște copilândri. Jasper Hobson nu era vânător, ci soldat, un ofițer inteligent și îndrăzneț.

Ca urmare a meritelor sale bine-cunoscute, fu însărcinat să comande o expediție în Nord. Această expediție avea drept scop să exploreze părțile septentrionale ale lacului Grand-Ours și să înființeze un fort la capătul cel mai îndepărtat al continentului american. Plecarea locotenentului Jasper Hobson trebuia să aibă loc în primele zile ale lunii aprilie.

Dacă locotenentul reprezenta tipul desăvârșit al ofițerului, sergentul Long, om de cincizeci de ani, a cărui barbă aspră părea făcută din fibre de cocos, era tipul soldatului brav, ascultător prin temperament, necunoscând decât consemnul, nediscutând niciodată un ordin, oricât ar fi fost el de neobișnuit, îndeplinind fără crâcnire dispozițiile primite – o veritabilă mașină în uniformă, dar o mașină perfectă care nu se uza și mergea fără oprire și fără a obosi vreodată. Poate că sergentul Long era puțin cam aspru cu oamenii săi, cum de altfel era și cu sine însuși. Nu tolera nici cea mai mică încălcare a disciplinei, pedepsindu-și ostașii fără milă la orice abatere, el neputând fi niciodată prins cu o greșală. Trebuie totuși spus că dacă le comanda ce să execute, o făcea fiindcă-l obliga gradul, căci nu simțea nici o plăcere să dea ordine. Într-un cuvânt, era

un om născut pentru a primi dispoziții, și anihilarea aceasta a voinței se potrivea cu firea lui pasivă.

Cu astfel de oameni se fac însă armatele temute. Ei nu reprezintă decât brațele în serviciul unui singur creier. Nu este aceasta adevărata organizare a forței? Două tipuri au fost imaginate de mitologie. Briareu cu o sută de brațe și Hidra cu o sută de capete. Dacă pui la întrecere acești doi monștri, care din ei va câștiga? Briareu.

Pe caporalul Joliffe îl știm. Era poate „musca”² din fabulă, dar îți plăcea s-o auzi bâzâind. Ar fi fost mai bun ca majordom decât ca soldat; își dădea seama și el. De aceea își spunea „caporal însărcinat cu amănuntele”, dar s-ar fi pierdut de o sută de ori în aceste amănunte, dacă micuța doamnă Joliffe nu l-ar fi călăuzit cu o mână sigură. Ca urmare, caporalul Joliffe asculta de soția sa, deși nu voia s-o recunoască, zicându-și, fără îndoială, ca Sancho, filosoful: „Nu-i mare lucru un sfat de femeie, dar trebuie să fii nebun să nu-ți apleci urechea la el”.

Elementul străin printre persoanele de la serată era, cum s-a mai spus, reprezentat de două femei în vârstă de aproximativ patruzeci de ani. Una din ele merita într-adevăr să fie considerată pe primul loc al călătorelor celebre. Rivală a lui Pfeiffer, Tinne, de Hell, numele ei, Paulina Barnett, fusese citat cu respect de mai multe ori la ședințele Societății regale de Geografie. Paulina Barnett, urcând cursul râului Brahmaputra până la munții Tibetului și traversând apoi un colț necunoscut al Noii-Olande, de la golful Cygnes la golful Carpenterie, dovedise calități de mare exploratoare. Rămasă de 15 ani văduvă, pasiunea călătoriilor o atrăgea tot timpul spre țări necunoscute. Avea o statură înaltă, și chipul ei, încadrat de un păr lins ușor încărunțit, pe care-l pieptăna cu cărare la mijloc, trăda o reală energie. Ochii, ușor miopi, se ascundeau în spatele ochelarilor cu ramă de argint, sprijiniți pe nasul lung cu nări fremătătoare ce păreau că „aspiră spațiul”. Din mersul poate puțin bărbătesc, ca din toată ființa sa, se desprindea mai puțin grația decât forța morală. Era o englezoaică din comitatul York, având oarecare avere pe care în cea mai mare

2. Referire la fabula lui La Fontaine „Musca și diligența”.

parte și-o cheltuia pe expediții aventuroase. Și dacă se găsea acum la fortul Reliance, însemna că o nouă explorare a atras-o la acest post înaintat. După ce fusese în regiunile echinoxiale, voia fără îndoială să pătrundă acum în ținuturile polare. Prezența ei la fort era un eveniment. Directorul Companiei o recomandase printr-o scrisoare adresată special căpitanului Craventy, rugându-l să-i ușureze celebrei călătoare realizarea proiectului de a ajunge până la țărmurile mării polare. O mare încercare pentru exploratori! Trebuia reluat drumul parcurs de Hearne, Mackenzie, Rae și Franklin. Câte oboseli, câte greutateți, câte pericole în lupta cu groaznicele stihii ale acestei clime! Cum îndrăznește o femeie să se aventureze acolo unde atâția exploratori eșuaseră sau pieriseră? Dar străina care se găsea acum la fortul Reliance nu era o femeie oarecare; era Paulina Barnett, laureată a Societății regale de Geografie.

Mai trebuie adăugat că vestita călătoare avea în serviciul ei pe Madge, nu numai slujnică, ci și prietenă devotată, curajoasă, netrăind decât pentru stăpâna ei, o scoțiană din vremurile de altădată, pe care și un Caleb ar fi putut-o lua de nevastă fără să-și strice reputația. Madge era cu câțiva ani mai în vârstă ca Paulina, și anume, avea cu cinci ani mai mult. Era înaltă și bine făcută. Amândouă se tutuiau. Paulina o considera pe Madge ca pe o soră mai mare; Madge o trata pe Paulina ca pe fiica ei. Pe scurt, cele două femei formau o singură ființă.

Și pentru a da totul în vileag, în onoarea doamnei Paulina îi poftise căpitanul Craventy în această seară pe funcționarii săi și pe indienii tribului Chippewa. Într-adevăr, călătoria trebuia să meargă cu detașamentul locotenentului Jasper Hobson în explorarea sa spre nord. În cinstea doamnei Paulina Barnett marea sală a fabricii răsună de urale vesele.

În această memorabilă seară soba a consumat un chintal de cărbune din cauză că afară se lăsase un frig de 24° Fahrenheit (-32° Celsius), fortul Reliance fiind situat la 61°47' latitudine septentrională, la mai puțin de 4° de Cercul Polar.

LIBRIS | JULES VERNE
books

TINUTUL BLĂNURILOR

VOL 2

PARTEA A DOUA.

Capitolul I. Fortul plutitor.

Fortul Esperance, înființat de locotenentul Jasper Hobson la limitele mării polare, derivase! Curajosului agent al Companiei i se putea aduce vreo învinuire? Nu. Oricare altul s-ar fi înșelat ca și el. Nici o prevedere omenească nu putea să-l pună în gardă împotriva unei asemenea eventualități. Crezuse că a clădit pe stâncă și nu clădise nici măcar pe nisip. Această bucată de teritoriu care forma peninsula Victoria, indicată de cele mai exacte hărți ale Americii engleze ca făcând parte din continentul american, se desprinsese brusc de el. Peninsula nu era, de fapt, decât un sloi imens cu o suprafață de 150.000 mile pătrate, pe care aluviunile succesive îl preschimbaseră, în aparență, într-un teren solid de unde nu lipsea nici vegetația, nici humusul. Lipit de litoral de mii de secole, fără îndoială că seismul din 8 ianuarie rupsese istmul și peninsula se transformase în insulă, dar o insulă rătăcitoare, nestatornică, pe care curenții marini o târau de trei luni pe Oceanul arctic!

Da! Nu mai era decât un sloi care ducea cu el fortul Esperance și pe locuitorii săi! Jasper Hobson înțelese imediat că nu putea exista altă explicație a schimbării de latitudine constatate. Istmul, adică limba de pământ care lega peninsula Victoria de continent, se rupsese desigur din cauza unei convulsii subterane, provocată de erupția vulcanică, cu câteva luni mai înainte. Atâta timp cât ținuse iarna boreală, atâta timp cât marea rămăsese înghețată din cauza frigului aspru,

această ruptură nu adusesese nici o modificare poziției geografice a peninsulei. Dar când sosi dezghețul, când sloiurile se topiră sub razele soarelui, când banchiza împinsă spre larg se retrase dincolo de limitele orizontului, când marea fu în sfârșit liberă, acest teritoriu aflat pe temelia sa de gheață intră în derivă, cu pădurile, falezele, promontoriul, lacul și marlurile sale, sub influența vreunui curent necunoscut. Era antrenat astfel de mai multe luni, fără ca oamenii de pe el, care în timpul sezonului de vânătoare nu se depărtaseră de forțul *Esperance*, să-și fi putut da seama. Nici un punct de reper, cețurile restrângând vizibilitatea la cel mult câteva mile, nemșcarea aparentă a solului, nimic nu putuse indica, nici locotenentului Hobson, nici tovarășilor săi, că din continentali deveniseră insulari. Era chiar de mirare că orientarea peninsulei nu se schimbase, cu toată deplasarea ei, ceea ce se datoră desigur întinderii și direcției rectilinii a curentului pe care-l urma. Într-adevăr, dacă punctele cardinale s-ar fi schimbat în raport cu capul Bathurst, dacă insula s-ar fi învârtit în jurul axei sale, dacă Soarele și Luna ar fi răsărit și apus la un orizont nou, Jasper Hobson, Thomas Black, doamna Paulina Barnett sau oricare altul ar fi înțeles ce se petrecuse. Dar, din anumite cauze, deplasarea se făcuse urmând una din paralelele globului și, oricât de rapidă ar fi fost, nu putea fi simțită.

Jasper Hobson, cu toate că nu se îndoia de curajul, sângele rece și forța morală a tovarășilor săi, nu voi totuși să le facă cunoscut adevărul. Va rămâne oricând destul timp să le expună noua situație în care se găseau, după ce o va fi studiat cu multă grijă.

Din fericire, acești oameni de treabă, soldați sau lucrători, nu se prea pricepeau la observații astronomice, nici la probleme de longitudine și latitudine și deci nu putură trage concluziile schimbării ce se petrecuse de câteva luni în coordonatele peninsulei, care-l preocupau, pe drept cuvânt, pe Jasper Hobson.

Locotenentul, hotărât să nu spună nimic atât cât va putea și să ascundă o situație care-i părea în prezent fără ieșire, făcu apel la toate resursele sale de energie. Printr-un suprem efort de voință, care nu scăpă doamnei Paulina Barnett,

redeveni stăpân pe sine și se sili să-l consoleze din toate puterile pe nefericitul Thomas Black care se văita și-și smulgea părul din cap.

Căci astronomul nu bănuia în nici un fel fenomenul căruia îi căzuse victimă. Deoarece nu observase, ca locotenentul, ciudățeniile acestui teritoriu, nu putea nici să înțeleagă, nici să presupună nimic altceva, în afară de faptul știut care-l supărase atât de tare și anume că în acea zi, la ora convenită, Luna nu acoperise în întregime Soarele. Dar ce trebuia să creadă? Că, spre rușinea observatoarelor, efemeridele erau greșite și că eclipsa atât de mult așteptată, eclipsa lui, a lui Thomas Black, pe care venise s-o vadă într-un ținut atât de îndepărtat și cu prețul atâtor greutateți, nu fusese „totală” pentru această zonă a globului terestru, aflată pe paralela 70? Nu, niciodată n-ar fi admis așa ceva! Niciodată! De aceea dezamăgirea sa era nespus de mare și trebuia să fie astfel. Dar Thomas Black avea să afle curând adevărul.

Între timp Jasper Hobson, lăsându-i pe tovarășii săi să creadă că ratarea eclipsei totale nu putea să-i intereseze decât pe astronomi, iar pe ei nu-i privea deloc, îi îndemnă să-și reia lucrul, ceea ce se și pregăteau să facă. Dar în momentul când erau gata să părăsească vârful capului Bathurst pentru a se întoarce la fabrică, caporalul Joliffe, oprindu-se deodată, zise, salutând reglementar:

— Domnule locotenent, aș putea oare să vă pun o simplă întrebare?

— Fără îndoială, caporale, răspunse Jasper Hobson, care nu prea știa ce putea să-l întrebe subordonatul său. Haide, vorbește!

Dar caporalul nu spuse nimic. Ezita. Nevestica lui îl îndemnă, dându-i cu cotul.

— Ei bine, domnule locotenent, reluă caporalul, privitor la această a 70-a paralelă. Dacă am înțeles bine, nu mai suntem unde ați crezut că ne aflăm...

Locotenentul se încruntă.

— Într-adevăr, răspunse el evaziv... ne-am înșelat în calculele noastre... prima noastră observație a fost greșită. Dar de ce... În ce măsură poate să te preocupe acest lucru?

— Din cauza soldei, domnule locotenent, răspunse caporalul, cu un aer șiret. Știi bine că dublarea soldei promisă de Companie...

Jasper Hobson respiră ușurat. Într-adevăr, oamenii săi — după cum ne amintim — aveau dreptul la o soldă mai mare dacă reușeau să se stabilească pe paralela 70 sau deasupra ei.

Caporalul Joliffe, om calculat, nu văzuse în toate acestea decât o chestiune de bani și putea să se teamă că sporul nu era încă asigurat cum trebuie.

— Liniștește-te, caporale, răspunse Jasper Hobson, și liniștește-i și pe bravii tăi camarazi. Eroarea noastră, care este, ce-i drept, inexplicabilă, nu va păgubi pe nimeni. Nu suntem sub, ci mai sus de paralela 70 și, în consecință, vi se va dubla solda.

— Mulțumesc, domnule locotenent, zise caporalul a cărui față străluci de bucurie, mulțumesc! Nu c-aș ține la bani, dar banii ăștia blestemați te țin în gheare!

După această explicație, caporalul Joliffe și tovarășii săi se retraseră, fără să bănuiască în nici un fel teribila și bizara modificare care se produsese în natura și situația teritoriului.

Sergentul Long se pregătea să se întoarcă la factorie, când Jasper Hobson, oprindu-l, îi zise:

— Rămâi, sergent Long.

Subofițerul făcu stânga-mprejur și așteptă ca locotenentul să-i vorbească. Singurii oameni aflați atunci la capătul promontoriului erau doamna Paulina Barnett, Thomas Black, locotenentul și sergentul.

De la incidentul cu eclipsa, călătoria nu mai scosese un cuvânt. Privea întrebător la Jasper Hobson care parcă se ferea de ochii ei. Pe fața curajoasei femei se citea mai mult surpriză decât neliniște. Oare înțelesese? Explicația îi sărise în ochi ca și locotenentului Hobson? Cunoștea situația, și firea ei practică întrevăzuse consecințele? Oricum ar fi fost, ea rămăsese tăcută, sprijininindu-se de Madge care-i înconjura talia cu brațul. Cât despre astronom, se plimba încoace și-ncolo. Nu putea sta locului. Dădea din mâini, și le frângea și apoi le lăsa să cadă... Exclamații de desperare îi scăpau de pe buze. Ridica pumnul spre Soare, îl privea în față, cu riscul de a-și pierde vederea!

În sfârșit, după câteva minute, frământarea sa se calmă. Simți că va putea vorbi și cu bratele încrucișate, cu ochi scăpărători, cu fața furioasă și fruntea amenințătoare, veni să se proțapească în fața locotenentului Hobson.

— Și-acum, între noi doi, strigă el, între noi doi, domnule agent al Companiei Golfului Hudson!

Aceste vorbe, acest ton și această atitudine semănau vădit cu o provocare. Jasper Hobson nu voi să se oprească din mers și se mulțumi să-l privească pe sărmanul om, a cărui imensă dezamăgire o înțelegea.

— Domnule Hobson, zise Thomas Black cu mânie greu stăpânită în glas, îmi veți spune, vă rog, ce-nseamnă asta? Este o înșelătorie săvârșită de dumneavoastră? În acest caz, ea va avea consecințe mai presus de persoana mea și s-ar putea să aveți motive să regretați ce-ați făcut.

— Ce vreți să spuneți, domnule Black? Întrebă liniștit Jasper Hobson.

— Vreau să zic, domnule, reluă astronomul, că v-ați angajat să conduceți detașamentul dumneavoastră la limita paralelei 70...

— Sau dincolo de această latitudine, răspuse Jasper Hobson.

— Dincolo, domnule? Exclamă Thomas Black. Și ce aveam eu de făcut dincolo? Pentru a observa eclipsa totală de soare, nu trebuia să mă depărtez de linia curbei circulare care delimita, în această parte a Americii engleze, a 70-a paralelă, și ia-tă-ne cu 3 grade mai sus!

— Ei bine domnule Black, răspuse Jasper Hobson cu glasul cel mai liniștit cu putință, ne-am înșelat, asta-i tot.

— Asta-i tot! Exclamă astronomul, pe care calmul locotenentului îl scotea din fire.

— Vă voi atrage de altfel atenția, reluă Jasper Hobson, că, dacă m-am înșelat, dumneavoastră ați împărțășit eroarea mea, dumneavoastră, domnule Black, căci la sosirea noastră la capul Bathurst, împreună, dumneavoastră, cu instrumentele dumneavoastră și eu, cu ale mele, am calculat poziția locului. Nu mă puteți deci face responsabil de o eroare de observație pe care ați comis-o și dumneavoastră!

Cu acest răspuns, Thomas Black fu redus la tăcere și, cu toată furia sa, nu știu ce să mai răspundă. Nu avea nici o scuză admisibilă. Dacă a existat vreo greșeală, era și el vinovat. Și în Europa oamenilor de știință, la observatorul din Greenwich, ce se va spune despre un astronom atât de nepriceput, încât să se înșele la stabilirea unei latitudini? Un Thomas Black să comită o eroare de trei grade măsurând înălțimea Soarelui și încă în condițiile cele mai favorabile? Când determinarea exactă a paralelei trebuia să-i permită observarea unei eclipse totale, în condițiuni care nu se vor mai repeta vreme îndelungată! Thomas Black era un savant dezonorat!

— Dar cum, exclamă el smulgându-și din nou părul din cap, cum am putut să mă înșel astfel? Atunci nu mai știu să mânuiesc un sextant! Nu mai știu să calculez un unghi! Sunt deci orb! Dacă este așa, nu-mi mai rămâne decât să mă arunc de pe înălțimea acestui promontoriu, cu capul în jos...

— Domnule Black, zise atunci Jasper Hobson cu voce gravă, nu vă învinuiți, n-ați comis nici o greșeală de observație, nu vă puteți reproșa nimic!

— Atunci numai dumneavoastră...

— Nici eu nu sunt mai vinovat decât dumneavoastră, domnule Black. Vă rog să mă ascultați și vă rog și pe dumneavoastră, doamnă, adăugă întorcându-se către doamna Paulina Barnett, și pe dumneavoastră Madge, și pe dumneata, sergent Long. Nu vă cer decât un singur lucru, să păstrați cel mai strict secret asupra celor auzite. Este inutil să-i îngrozim, să-i aducem poate la desperare pe tovarășii noștri de iernare.

Doamna Paulina Barnett, tovarășa sa, sergentul și Thomas Black se apropiară de locotenent. Ei nu răspunseră, dar consimțiră tacit să păstreze secretul asupra celor ce li se va spune.

— Prieteni, zise Jasper Hobson, când, acum un an, ajunși în acest punct al Americii engleze, am calculat poziția capului Bathurst, acest cap se afla situat exact pe paralela 70, și dacă acum el se găsește dincolo de paralela 72, deci cu trei grade mai la nord, este din cauză că a derivat.

— Derivat! Exclamă Thomas Black. Asta s-o crezi dumneata, domnule! De când poate un cap să deriveze?

— Acest lucru este totuși adevărat, domnule Black, răspunse grav locotenentul Hobson. Toată peninsula Victoria nu mai este decât o insulă de gheață. Cutremurul a rupt-o de litoralul american și acum e târâtă de unul din curențele puternice ale Arcticii.

— Încotro? Întrebă sergentul Long.

— Unde vrea soarta, răspunse Jasper Hobson. Tovarășii locotenentului rămaseră tăcuți. Privirile lor se îndreptară fără voie spre sud, dincolo de vastele câmpii, spre locul istmului rupt; dar, de unde se aflau, în afară de porțiunea dinspre nord, nu puteau să zărească orizontul mării care acum îi înconjura din toate părțile. În cazul când capul Bathurst ar fi fost mai înalt cu câteva sute de picioare peste nivelul oceanului, perimetrul teritoriului pe care se aflau le-ar fi apărut în fața ochilor și ar fi văzut că se transformase în insulă.

O vie emoție le strânse inima la imaginea fortului Esperance și a locuitorilor săi târâți departe de orice pământ și deveniți împreună cu el jucăria vânturilor și a valurilor.

— Astfel, deci, domnule Hobson, zise atunci doamna Paulina Barnett, astfel se lămuresc toate curiozitățile inexplicabile ce le-ați observat pe acest teritoriu?

— Da, doamnă, răspunse locotenentul, totul se explică. Peninsula Victoria, acum insulă, pe care o credeam și pe care trebuia s-o credem fixată ferm pe baza sa, nu era decât un mare sloi, legat de secole de continentul american. Încetul cu încetul, vântul a aruncat pe el pământ, nisip și a adus semințele arborilor și mușchiului. Norii i-au dat apa dulce a lacului și a micului râu. Vegetația l-a transformat. Dar sub lac, sub stratul de pământ, sub nisip, sub picioarele noastre, există un sloi de gheață care plutește pe mare în virtutea greutateii lui specifice. Da! Este un sloi cel care ne poartă și iată de ce, de când ne aflăm pe el, n-am găsit pe suprafața sa nici o stâncă, nici măcar o pietricică. Iată de ce malurile sale erau atât de perpendicular tăiate, de ce, când am săpat capcana pentru reni, gheața a apărut la 10 picioare adâncime, de ce, în fine, marea era aproape nulă pe litoral, pentru că insula se ridica și cobora odată cu fluxul și refluxul.

— Toate se explică, într-adevăr, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett, și sentimentele dumneavoastră nu v-au înșelat. Vă voi întreba totuși, privitor la aceste marea, inexistente acum, de ce se simțeau încă, destul de slab, e adevărat, când am sosit la capul Bathurst?

— Tocmai, doamnă, răspunse locotenentul Hobson, pentru că, la sosirea noastră, peninsula se ținea încă de continentul american, prin istmul ei flexibil. Opunea astfel o anumită rezistență fluxului și pe litoralul său de nord suprafața apelor se ridica cu aproximativ două picioare, în loc de cele douăzeci cu care trebuia să crească față de etiaj¹. Dar, după ce s-a produs ruptura din cauza cutremurului, din moment ce insula, liberă complet, a putut să urce și să coboare cu fluxul și refluxul, marea a devenit nulă, ceea ce am constatat împreună acum câteva zile, când a fost Lună nouă!

Thomas Black, cu toată justificata sa desperare, ascultase cu deosebit interes explicațiile lui Jasper Hobson. Concluziile locotenentului trebuie că i-au părut foarte logice, dar, furios că un fenomen atât de rar și de neașteptat, atât de „absurd” – cum spuse el – s-a produs pentru a-l face să-și rateze eclipsa, nu mai scoase nici un cuvânt și rămase posomorât și – ca să zicem așa – foarte rușinat.

— Sărmanul domn Black, grăi atunci doamna Paulina Barnett, trebuie să recunoaștem că nici un astronom, de când lumea, nu s-a văzut expus la o asemenea întâmplare neplăcută!

— În tot cazul, doamnă, răspunse Jasper Hobson, nu este deloc vina noastră. Nu ni se va putea reproșa nimic nici mie, nici dumneavoastră. Natura a făcut totul, ea este singura vinovată! Cutremurul a rupt legătura care ținea peninsula de continent și suntem acum, în mod vădit, pe o insulă plutitoare. Asta explică de asemenea de ce animalele cu blană și altele, aflate ca și noi prizoniere pe această insulă, sunt atât de numeroase în jurul fortului!

— Și totodată, de ce, spuse Madge, nu s-au arătat în timpul sezonului de vară acei concurenți de a căror prezență vă temeți, domnule Hobson!

1. Linia la care ajunge apa mării la reflux.

— Și de ce, adăugă sergentul, detașamentul trimis de căpitanul Craventy n-a putut ajunge până la capul Bathurst!

— Și de ce, în fine, zise doamna Paulina Barnett privind în ochii locotenentului, trebuie să renunț la orice speranță, cel puțin pentru acest an, de a mă întoarce în Europa!

Călătoarea făcu această ultimă remarcă cu un glas care dovedea că se împăcase cu soarta ei cu mai multă înțelepciune decât s-ar fi putut crede. Părea resemnată în fața acestei situații ciudate care, fără îndoială, îi rezerva o serie de întâmplări interesante. De altfel, dacă ar fi fost deznădăjduită, dacă toți tovarășii ei s-ar fi plâns sau s-ar fi revoltat, puteau să împiedice ceea ce se petrecuse? Puteau să oprească cursa insulei rătăcitoare? Puteau ei, printr-o manevră oarecare, s-o unească din nou cu continentul? Nu! Fortul Esperance era în voia soartei. Trebuiau deci să se supună acesteia.